

De Standaard, dinsdag 24 september 2019
Anna Vermeulen

Tamtam in de bibliotheek

Het SPECTRA Ensemble gaf een stilteplek een fijne soundtrack. Zondag vulde het de architectuurbibliotheek van de UGent met ruimtetonen van Cage en Stockhausen.

SPECTRA o.l.v. Filip Rathé.

Cage, Goethals, Stockhausen & Laitempergher

Gezien op 22/9, Faculteitsbibliotheek Ingenieurswetenschappen en Architectuur, Gent.

4 / 5 sterren

Het was al bij het binnenkomen een mooi gezicht: het hoge stalen boekenpaviljoen van Office-architecten met acht muzikanten en evenveel luidsprekers in alle hoeken. Cello's en violen gevaarlijk dicht bij de afgrond, boven op de gaanderijen.

Uit alle richtingen doorbrak SPECTRA de leesstilte die hier doorgaans heerst. Simonluca Laitempergher schreef zelfs een nieuw werk voor de bibliotheek. 'Ik vond het jammer voor deze plek dat het er altijd zo stil is. Dus heb ik een zeer *noisy* deeltje geschreven als geschenk,' zei de componist vooraf.

En inderdaad: zijn stuk gonst, hijgt en barst geregeld uit in een massieve chaos van krijsende tamtams en diepe roffels. Je hebt het al vaker gehoord, maar toch is dit fijne muziek. Haar vormen haast tastbaar, met door de speakers zoemende vrouwenstemmen. Het zijn de lokzangen van sirenes voor Laitempergher, die zich in de nauwe, groenblauwe ruimte van Office voelde alsof hij onder water zat.

Ruimtes die muzikale beelden oproepen, getalsverhoudingen, partituren als plannen. Er zijn zoveel manieren waarop muziek en architectuur op elkaar lijken. Voor SPECTRA - dirigent Filip Rathé is het duidelijk: 'Er wordt vaak nadruk gelegd op de emotionele kant van muziek, maar muziek gaat evenzeer over constructie. Dat hoeft niet per se cerebraal te zijn. Muziek is architectuur met klanken in de tijd.'

Vervormd

En op dit concert dus ook met klanken in de ruimte. Niet alleen de muziek van Laitempergher gonsde van overal rond ons heen. Ook de stukken van John Cage en Karlheinz Stockhausen kregen een ruimtelijke update mee. Gegidst door het toeval werden de klankpunten van Cages *Atlas eclipticalis* opgenomen, vervormd en door een speaker de ruimte in gestuurd. Zo kreeg de ruimte zeg in de muziek. Maar ook omgekeerd gidsten je oren je blik op de ruimte, terwijl ze Cages klankpunten volgden.

Tijdens Stockhausens *Tierkreis*, die met de extra elektronische partij van Dirk Veulemans nog meer benevelde dan anders, leek de ruimte zelfs helemaal mee te transformeren met de muziek. Omringd door het groeiende muziekdoosjesgerikketik en met de intensiteit die de musici in hun spel legden, was dit niet langer zomaar een ruimte met een functie. Wel een die zich leende voor verbeelding, een die op elk moment uit elkaar kon barsten of ons *Alice in Wonderland*-gewijs kon insluiten.

We vreesden dat dit concert gewoon een fijne gimmick zou worden: mooie muziek in mooie architectuur. Dat was verkeerd.

Anna Vermeulen